

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи геронтопсихології

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від “ ” 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи геронтопсихології
Освітня програма	Реабілітаційна психологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	053 «ПСИХОЛОГІЯ»
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	II курс
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 56 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://dlearn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=119&id_cou=9243

2. Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи геронтопсихології» є забезпечення особистісної готовності студентів до майбутньої професійної діяльності через засвоєння необхідної сукупності базових знань про теоретичні та методологічні аспекти геронтопсихології як галузі психологічного знання та здобуття навичок їх ефективного практичного застосування в роботі з літніми людьми.

Цілі курсу:

формування наукових уявлень про особливості психіки літніх людей, про методи та результати дослідження психічних явищ періоду геронтогенезу; оволодіння знаннями про психічне здоров'я та методи роботи з людьми літнього віку; розвиток здатності до застосування психологічних знань про людей літнього віку в умовах професійної діяльності.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів у сфері психології.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх.

ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культурні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні основи науки про людину літнього віку	Розуміти актуальність науки про людину літнього віку на сучасному етапі, розглянути об'єкт, предмет, мету та завдання геронтопсихології; розкрити історію розвитку геронтопсихології, етапи її становлення, обґрунтувати роль та місце геронтопсихології в системі наукового знання.	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація
2.	. Диференціація понять старість і старіння. Класифікація теорій старіння	Розуміти сутність термінів «старість» і «старіння», розглянути моделі та критерії старіння, обґрунтувати закономірності старіння та розглянути класифікацію теорій старіння. Знати біологічні, соціальні, соціологічні та психологічні теорії старіння, обґрунтувати механізми розвитку в період геронтогенезу	Тести, словник основних термінів, опорний конспект, презентація або виступ
3.	Пізній онтогенез як етап психічного розвитку людини	Поняття віку та вікової періодизації в пізньому онтогенезі. Осмислити ставлення до людини в період	Тести, словник основних термінів,

		старості. Вміти пояснити соціальну ситуацію розвитку, провідну діяльність та новоутворення періоду пізнього геронтогенезу. Розуміти суть кризи на останньому етапі життя людини	опорний концепт, презентація
4.	Загальна характеристика фізіологічного старіння та старіння нервової системи	Уміти характеризувати особливості старіння у фізіологічній сфері та зміни нервової системи людини у період пізньої дорослості. Вміти описувати зміни у розвитку пам'яті та уваги, мислення і мови, уяви у людини у період пізнього онтогенезу та визначати порушення когнітивної діяльності у пізньому дорослому віці	Тести, словник основних термінів, опорний концепт, презентація
5.	Вікові зміни особистості та Я-концепції у пізній дорослості	Уміти давати характеристику розвитку особистості та Я-концепції у пізній дорослості особистісних рис та психічних станів людей та емоційної сфери особистості у період пізньої дорослості	Тести, словник основних термінів, опорний концепт, презентація
6.	Суспільні стереотипи та міжособистісні стосунки у пізній дорослості	Соціальні стереотипи та міжособистісні стосунки у пізній дорослості. Проблема ейджизму та ексклюзії. Відносин людини похилого віку з рідними та близькими людьми. Самотність людей похилого віку. Психологічні проблеми смерті і добровільний відхід з життя.	Тести, словник основних термінів, опорний концепт, презентація
7.	Психологічне консультування літніх людей	Загальні теоретичні аспекти організації психологічного консультування з людьми літнього віку. Вікове психологічне консультування літніх людей. Особливості сімейного психологічного консультування з літніми людьми	Тести, словник основних термінів, опорний концепт, презентація
8.	Психотерапевтичні методи роботи з людьми літнього віку	Теоретичні засади надання психотерапевтичної допомоги Класифікація методів надання психотерапевтичної допомоги та особливості їх застосування у роботі з літніми людьми Когнітивно-біхевіоральна	Тести, словник основних термінів, опорний концепт, презентація

		психотерапія депресії.	
9.	Самостійна робота	Конспект праці	

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція -	-
Семінарське заняття	10
Самостійна робота	10
Тести	80
Залік	100
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Разом
лекції										
семінарські		5				5				10
Самостійна									10	10
тести	10	10	10	10	10	10	10	10		80
залік										100
Всього за тиждень	10	15	10	10	10	15	10	10	10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література:

1. Бочелюк В. Й. Геронтопсихологія: навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, О. А. Черепехіна. – К.: КНТ, 2014.-

436 с.

2. Геронтопсихологія: навчальний посібник для студентів спеціальності 053 Психологія / Олена Горецька. – Х. :Видавництво Іванченка І. С., 2017. – 210 с.

4. Геронтопсихологія: підручник / І.М. Ушакова. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 236 с.

5. Дзюба Т. М. Психологія дорослості з основами геронтопсихології: Навч. посіб. / Т. М.

Дзюба, О. Г. Коваленко; за ред. В. Ф. Моргуна. – К.: Видавничий дім «Слово», 2013. – 264с.

6. Долинська Л. В. Геронтопсихологія. Практикум. Хрестоматія: навч. посібник / Л. В.

Долинська; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – 2-ге вид., випр. та доп. – К.: Каравела, 2014. – 244 с.

7. Крайніков Е. В. Геронтологія : словник-довідник / Едуард Крайніков. - К.: Паливода А. В., 2010. – 352 с.

9. Міщиха Л. П. Творчий потенціал особистості у період пізньої дорослості: [монографія] / Л. П. Міщиха. – Івано-Франківськ : Місто НВ, 2014. – 400 с.

Інтернет ресурс:

<https://www.worldhealth.net/e-journal/>

<http://mirslovarei.com>

<https://uk.wikipedia.org/wiki>

<https://www.worldhealth.net/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра психології розвитку, 57, Шевченка, факультет психології, kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Опанасюк Ірина Василівна
Контактна інформація викладача	iryna.opanasiuk@ pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Списування забороняється, списана робота не зараховується
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски лекцій з поважних причин не відпрацьовуються, пропуски без поважних причин і лекцій, і семінарських занять вимагають відпрацювання

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Виконання завдання пізніше встановленого терміну знижується на бал
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття не допускається, однак зниженням оцінки не карається
Додаткові бали	Ініціативність, творчість, неординарність
Неформальна освіта	Неформальна освіта вітається і заохочується додатковими балами. Рекомендовані платформи: Coursera, Prometheus, участь у конференціях та семінарах.

Викладач - кандидат психологічних наук, асистент кафедри психології розвитку Опанасюк Ірина Василівна